

JAVNI MEDIJI PRIPADAJU GRAĐANIMA

Zaštitimo javne medije,
zaštitimo nezavisno novinarstvo.

MANIFEST ZA JAVNE MEDIJSKE SERVISE EVROPE

Mi, potpisnici, ujedinjeni izjavljujemo da su nezavisni, održivi i inovativni javni medijski servisi (JMS) neizostavan temelj demokratskog društva. JMS su ključni prostori u kojima je novinarstvo važno, posebno u kriznim vremenima.

U medijskom okruženju obilježenom polarizacijom i političkim utjecajem, te oslabljenom komercijalnim iskorištavanjem naših podataka od strane velikih tehnoloških kompanija, pravo građana na pristup pouzdanim informacijama pod sistemskom je prijetnjom. Kada se javna sfera svede na algoritamske komore odjeka, demokratija trpi. Novinarstvo se mora štititi ne kao obična tržišna roba, već kao ključno javno dobro.

Moramo sačuvati prostor u kojem novinarstvo može doprijeti do građana, uključujući i one koji sami aktivno ne traže nezavisne i kvalitetne izvore vijesti. U tom smislu, odbrana javnih medijskih servisa znači i odbranu mogućnosti novinara i novinarstva da dopru do javnosti.

Odluke mnogih vlada da smanje finansiranje javnih medija predstavljaju napad na njihovu nezavisnost i pravo građana da znaju.

Zato pozivamo evropske vlade, parlamente i medijske regulatorne institucije da se hitno obavežu na sljedeće ključne stubove koji osnažuju JMS kako bi se osigurao slobodan, pluralistički i zajednički evropski javni prostor:

01 Institucionalna i uređivačka nezavisnost

Zaštita od političkog preuzimanja: Zahtijevamo stroge, zakonom provodive mehanizme zaštite koji javne medijske servise izoluju od državnog i stranačkog uplitanja. Politički akteri ne smiju imati moć odlučivanja o uređivačkim odlukama, upravljačkim strukturama ili imenovanju rukovodstva.

Usklađenost s Evropskim aktom o slobodi medija (EMFA): Evropske institucije moraju iskoristiti sve raspoložive mehanizme kako bi osigurale poštivanje pravila i spriječile svaku državu članicu da javne medijske servise razgradi ili pretvori u glasnogovornike vlade.

02 Garantovana finansijska održivost

Održivo i nestranačko finansiranje: Javni medijski servisi ne mogu ostati nezavisni ako se njihov budžet koristi kao sredstvo pritiska, političke ucjene ili ciljano smanjivanje sredstava. Pozivamo na stabilne, višegodišnje modele finansiranja, usklađene s inflacijom i zaštićene od promjenjivih parlamentarnih većina, u skladu s članom 5. EMFA-e.

Pravedno finansiranje za digitalno doba: Finansiranje mora biti strukturno dovoljno da javnim medijskim servisima omogući nesmetan prelazak u savremeni digitalni prostor i konkurisanje globalnim tehnološkim platformama.

03 Njegovanje „zajedničke stvarnosti“ i zajedničkog javnog prostora

Infrastruktura za pouzdane informacije: Demokratija počiva na temeljima provjerenih činjenica. Javni medijski servisi moraju biti primarni pouzdani prostor u kojem se građani različitih životnih iskustava mogu okupljati i razgovarati o činjenicama, a ne o dezinformacijama i neistinama. Danas su javni medijski servisi ključni za premošćavanje podjela koje stvaraju nacionalni i digitalni filter-mjehurići, nudeći vijesti zasnovane na činjenicama, istraživačke priče, razgovorne emisije i nove formate na svim komunikacijskim kanalima, koji omogućavaju dijalog, toleranciju i komunikaciju zasnovanu na snažnim etičkim i uređivačkim principima.

Jedinstvo u različitosti: Javni medijski servisi trebaju predstavljati pluralističko društvo, odražavajući širok spektar kulturnih, regionalnih i marginaliziranih glasova, kako bi gradili društvenu koheziju u državama članicama EU i šire.

Otvoreni i uključivi ekosistemi: Nezavisnim javnim medijskim servisima mora se osigurati pravična vidljivost, univerzalan pristup i ravnopravna podrška finansiranju u cijelom digitalnom ekosistemu, kako bi kvalitetno izvještavanje ostalo dostupno svima.

Osnaživanje novih generacija: Snažan ekosistem javnih medija mora imati i obrazovnu ulogu, razvijajući medijsku pismenost i kritičko razmišljanje građana, uz očuvanje bogatog evropskog kulturnog naslijeđa.

Bez nezavisnih informacija građani ne mogu donositi informisane odluke. Bez zajedničkog temelja činjenica evropska zajednica će trpjeti. Bez ulaganja u domaću produkciju, zaposlene i freelancere rizikujemo gubitak kreativne kulture i radnih mjesta u ovom važnom sektoru, u korist nekolicine velikih digitalnih platformi.

Pozivamo sve branioce demokratije da zaštite javne medijske servise i osiguraju punu primjenu Evropskog akta o slobodi medija, koji su prije dvije godine usvojili predstavnici svih 27 država članica.